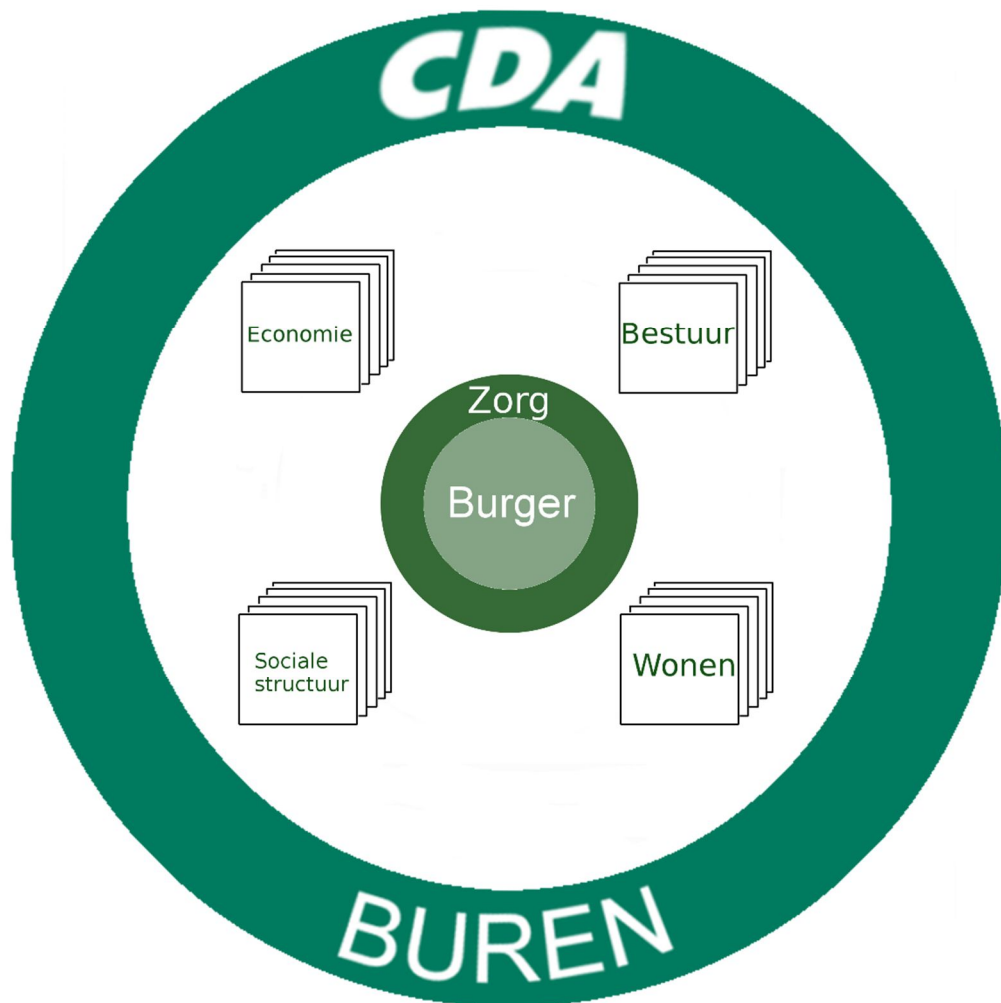

CDA Buren zet de burger centraal

Verkiezingsprogramma CDA Buren voor de gemeenteraadsverkiezingen 2018-2022

Datum: 27 januari 2018

Voorwoord

Het CDA Buren presenteert in dit verkiezingsprogramma haar visie voor de komende raadsperiode en geeft uitleg aan haar uitgangspunten. De uitgangspunten van het CDA-gedachtegoed zijn:

Uitgangspunt	Uitleg
Publieke gerechtigheid	Ruimte laten voor de samenleving. Plichten en rechten van de burgers moeten in verhouding zijn
Solidariteit	Bewustzijn van het samen moeten klaren en daar ook de consequenties aan verbinden
Gespreide verantwoordelijkheid	De verantwoordelijkheid ligt zowel bij de samenleving als de overheid
Rentmeesterschap	Je jaagt het bezit er niet door maar beheert het zorgvuldig om door te geven

Het CDA is een brede volkspartij die zich inzet voor iedereen. Het CDA is van oudsher ook een familie- en gezinspartij, maar het CDA sluit niemand uit. Een familie of gezin bestaat uit burgers en alle burgers zijn van belang voor het CDA. Mannen, vrouwen en kinderen. Uw afkomst, geslacht, geaardheid of geloofsovertuiging veranderen niet het feit dat u een burger bent van de gemeente Buren. Het gezin of de familie is de plaats waar burgers opgroeien en gevormd worden en groeien tot wie ze later zijn. Burgers moeten zich veilig en gerespecteerd voelen, zowel thuis als in de maatschappij. Respect en integriteit zijn voor ons belangrijk, maar ook veiligheid in de breedste zin van het woord.

Voor een gezonde en prettige samenleving in de gemeente Buren is het nodig dat er voor de burger voldoende mogelijkheden zijn om in Buren te wonen, te werken, te leven. Er moeten voldoende mogelijkheden zijn voor verenigingen, scholen, kerken, openbare instellingen, woningen, openbaar vervoer, winkels en bedrijven, zorg en welzijn, recreatie en natuur en cultuur. Voorop staat dat de burgers hierin een "vrije" keuze kunnen maken. Waar kan ik wonen, naar school gaan, boodschappen doen en op welk moment. We leven tenslotte in een 24-uurs maatschappij.

Plaatsen waar mensen kunnen samenkomen en ontmoeten zijn zeer belangrijk. Aandacht voor de ander zorgt voor minder eenzaamheid. Waar mensen elkaar ontmoeten, zoals in verenigingen en kerken, ligt het hart van de gemeenschap. Zij zijn de ogen en oren van de gemeenschap.

Initiatieven vanuit de gemeenschap zijn welkom en altijd de moeite waard om aandacht aan te geven. De gemeente Buren moet hierin faciliterend zijn. De gemeente en de gemeenteraad zijn er voor de burgers van Buren en de inwoners van Buren zijn er voor elkaar. **Vraag dus niet wat de gemeente voor u kan doen, maar wat u voor de gemeenschap kunt betekenen.**

In dit verkiezingsprogramma gaan we verder in op onze visie en uitgangspunten. We hopen dat u als kiezer ons steunt zodat dat de CDA-fractie deel kan nemen aan de college-onderhandelingen. **Het CDA kan en wil het verschil maken de volgende 4 jaar.**

Waar staan we voor als CDA Buren

Burger

Uitgangspunt van het CDA Buren is de burger. Alle burgers zijn van belang voor het CDA. Mannen, vrouwen en kinderen. Uw afkomst, geslacht, geaardheid of geloofsovertuiging veranderen niet het feit dat u een burger bent van de gemeente Buren. Ongeacht uw geloofsovertuiging, uw vorm van samenleven of uw partnerkeuze.

In elke vorm van samenleven door burgers vormen immers dezelfde zaken uitdagingen en brengen dezelfde zaken rust en geluk. Als burger hebben we dezelfde (levens)behoeften, dezelfde zorgvraag, dezelfde angsten en dezelfde wensen. Onderscheid maken in burgers op basis van uw vorm van samenleven, is volgens het CDA Buren dan ook niet gepast.

Het gezin en de familie is de plaats waar mensen thuis zijn, de plaats waar burgers opgroeien, gevormd worden, groeien tot wie ze later zijn, de plaats waar burgers tot hun recht komen.

Vanuit het uitgangspunt burger, stelt het CDA Buren zich een aantal vragen:

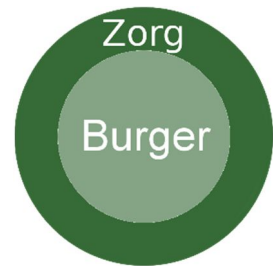
- wat is noodzakelijk voor het leven als burger;
- wat maakt het leven als burger mogelijk;
- wat is nodig om het leven als burger een succes te maken;
- wat maakt het leven als burger onmogelijk;

Zorg, kunnen wonen, inkomen, opleiding, sociale structuur, een bestuur dat het belang van zijn burgers vooropstelt: het zijn allemaal kernelementen in het kunnen functioneren van een burger in de maatschappij. Om het functioneren van burgers te waarborgen moet er aandacht zijn voor de volgende thema's:

- Zorg
- Wonen
- Inkomen (of breder: Economie)
- Sociale structuur (Scholen, verenigingen, dorpshuizen)
- Bestuur

Zorg

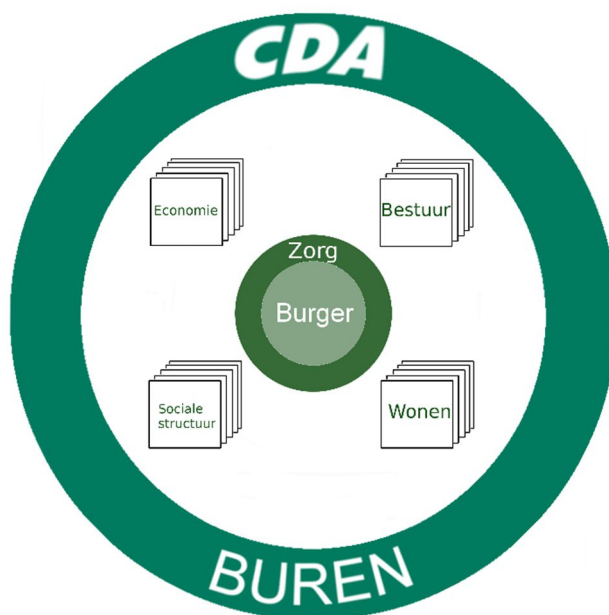
Elke burger heeft een zorgbehoefte, of dat nu de huisarts, een specialist, een psycholoog, een diëtist, jeugdwelzijn, thuiszorg, medische hulpmiddelen of welke andere vorm van zorg dan ook is. Elke burger wordt omringd door zorg, een behoefte aan zorg en een aanbod van zorg. Niet elke burger heeft elke vorm van zorg nodig, maar elke vorm van zorg moet toegankelijk zijn voor elke burger. Het CDA Buren vindt het belangrijk dat er geen onderscheid gemaakt wordt tussen jong en oud, arm en rijk, gezond en kwetsbaar.

Mensen met een functionele beperking of handicap, hulpbehoevende ouderen of mensen die redelijkerwijs niet rond kunnen komen van een inkomen, verdienen ondersteuning waar dat nodig is en waar deze behoefte bestaat. Noodzakelijke versterkingen in ondersteuning, voorzieningen en armoedebestrijding moeten blijven plaatsvinden. Uiteraard moet daarbij ook de effectiviteit en efficiëntie in de gaten worden gehouden. Zorg voor elkaar betekent voor het CDA Buren dat mensen in kwetsbare omstandigheden de zorg, hulp en aandacht krijgen die zij nodig hebben. Zorg die niet alleen aansluit bij hun behoefte maar vooral ook bij hun mogelijkheden.

Om ouderen langer in hun eigen vertrouwde omgeving te laten wonen, moeten zij beter begeleid worden. De rol van een dorpsontmoetingsplaats is van wezenlijk belang. Contact, beweging en er even uit zijn, geeft mensen levenslust. Betrek de ouderen bij het sociale leven want vereenzaming ligt op de loer. Activiteiten voor ouderen zijn dan ook van groot belang in onze kernen.

Activiteiten moeten op een goed bereikbare plaats georganiseerd worden en toegankelijk zijn voor iedereen. Een goed sociaal netwerk is noodzakelijk om te zorgen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven. Een belangrijke rol in het sociale netwerk kan ook ingevuld worden door kerken, verenigingen, scholen, bedrijven en belcirkels, daardoor blijven mensen betrokken en kunnen problemen tijdig worden gesignaleerd.

Wonen

Woningbeleid

De woningmarkt in de gemeente Buren zit al jaren op slot. Toezeggingen uit het verleden blokkeren de bouw van nieuwe en passende woningen op plaatsen waar de behoefte is. Er moeten meer woningen komen voor de jonge inwoners van de gemeente Buren. Door het huidige beleid vertrekt de jeugd noodgedwongen naar andere gemeentes. Meer seniorenwoningen in deze vergrijzende gemeente is een belangrijk aandachtspunt. Bouwen voor groei en niet op krimp. Door de komst van statushouders is het kleine aanbod van huurwoningen volledig opgedroogd. De gemeente moet ervoor zorgen dat niet alleen statushouders een woning kunnen vinden, maar ook de jeugd van de gemeente Buren. CDA Buren wil dat de gemeente met projectontwikkelaars en provincie in gesprek gaat, om passende woningbouw te stimuleren. We gaan bouwen naar behoefte van de burger, in alle kernen.

Infrastructuur

Een veilige en goede infrastructuur kan lastig te realiseren zijn en is duur, maar toch vindt CDA Buren dat hier intensief op ingezet moet worden. Initiatieven vanuit de gemeenschap zijn cruciaal. Veiligheid voor fietsers, voetgangers en ander verkeer is belangrijk. Ondanks dat in het verleden de straatverlichting is verminderd, wil CDA Buren dat juist in het buitengebied goede verlichting aanwezig is. Onveilige verkeerssituaties, zoals bijvoorbeeld tussen Maurik en Tiel, waar onze fietsende jeugd gevaar loopt, zijn voor CDA Buren onacceptabel. Er moet ruimte zijn voor de vele fietsers in onze gemeente, waaronder ook fietstoeristen.

Het centrum van de kernen, gemeentelijke faciliteiten, sportverenigingen, kerken, scholen en dorpshuizen moeten veilig en goed bereikbaar zijn. Het CDA Buren wil maatwerk in het bestemmingsplan met het oog op veiligheid, bereikbaarheid en leefbaarheid en oplossingen voor verkeersoverlast en veiligheidsproblemen in de gemeente.

Duurzaamheid

Duurzaamheid staat bij ons hoog in het vaandel. Duurzaamheid betekent keuzes maken. Kiezen voor de toekomst en de langere termijn of kiezen voor het snelle geld van vandaag en morgen. Het CDA Buren vindt dat duurzaamheid een samenspel moet zijn tussen overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties, instellingen en inwoners. We zijn met zijn allen verantwoordelijk voor een aarde die we door willen geven. Dit houdt onder meer in dat CDA Buren voorstander is van hergebruik van bestaande gebouwen, producten en grondstoffen, water-, warmte- en energiebesparing en dat nieuwbouw past bij de natuur en omgeving. Volgens het CDA Buren kan dit alleen in samenspel tussen overheid, bedrijven, maatschappelijke organisaties, instellingen en inwoners. Allen hebben hun eigen verantwoordelijkheid voor een goed leefmilieu nu en in de toekomst. CDA Buren is van mening dat de lokale overheid een voorbeeldfunctie heeft en de duurzaamheid op alle mogelijke manieren zal moeten uitdragen.

Vingerwijzen kan niet meer, we moeten het gezamenlijk oppakken. Doen wij dit niet dan pakt de provincie of het rijk de ruimte. Dan wordt er over ons en zonder ons besloten! Dat voorkomen wij met een deugdelijk en onderbouwd beleid.

De gemeente moet actief initiatieven van bewoners met betrekking op duurzaamheid stimuleren. De gemeente moet luisteren naar alle bewoners maar wel de gewenste richting aangeven. Particuliere initiatieven om braakliggende industriegronden te gebruiken als zonne-energiecentrale of het plaatsen van windmolens in het landelijk gebied, actief ondersteunen.

De gemeente moet in gesprek gaan met woningcorporaties en projectontwikkelaars en hen stimuleren om duurzaamheid prioriteit nummer 1 te maken bij bouw en renovaties. Experimenten met alternatieve lokale energiewinning zou ondersteund, gestimuleerd of zelfs gefaciliteerd moeten worden. Hiervoor moet de gemeente mogelijkheden scheppen.

Economie

Buren als plattelandsgemeente

Buren is een prachtige plattelandsgemeente. Een groot gedeelte van ons uitgestrekt grondgebied is in gebruik voor landbouw, veeteelt, fruitteelt en recreatiegebieden.

Samen zijn zij belangrijk voor de economie van onze gemeente en zorgen voor werkgelegenheid en een omgeving waarin het prettig recreëren is.

Voor het CDA Buren is het van belang dat inwoners, ondernemers waaronder agrariërs, middenstand en bezoekers van onze gemeente goed met elkaar kunnen samenleven. Dat betekent aanvaarden van de mooie kanten, maar ook de minder mooie kanten.

CDA Buren wil dat de onvoltooide projecten nu eens afgerond worden en op stapel staande projecten worden uitgevoerd, voordat er nieuw beleid gedefinieerd wordt. Dit geldt voor zowel bedrijfs- en agrarische projecten als woningbouw.

CDA Buren wil dat agrariërs kunnen blijven ondernemen, maar ook dat agrarische bedrijven behouden blijven. CDA Buren vindt dat er aandacht moet zijn voor mensen- en dierenwelzijn, natuur en omgeving, binnen de wettelijke kaders.

Agrariërs

Agrariërs kunnen veel betekenen. Zij kunnen het beheer en onderhoud van het buitengebied efficiënt en effectief invullen. Het CDA Buren vindt dat de gemeente het dan ook mogelijk moet maken dat agrariërs meer kansen krijgen om natuur en landschapsgebieden te ontwikkelen en te beheren.

MKB

Midden- en kleinbedrijven in de gemeente zijn de dragers van de lokale economie en zorgen ook voor de nodige vernieuwing. Het CDA Buren wil dat de gemeente een proactief stimuleringsbeleid ontwikkelt voor deze ondernemers.

Werkgelegenheid

Het CDA Buren vindt dat de gemeente mogelijkheden moet creëren voor de jeugd en ouderen om aan het werk te komen en contacten te leggen met lokale werkgevers. Goede werkgelegenheid voor onze jeugd in combinatie met voldoende woonruimte is een motor voor de lokale economie en versterkt de sociale structuur. Er moet ook ruimte zijn voor mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt, zoals langdurig werklozen, schoolverlaters en statushouders. Het CDA Buren wil bedrijven aanmoedigen om ook voor deze groep een plek in hun organisatie te vinden.

Digitale ontsluiting

Digitale bereikbaarheid is in deze tijd noodzakelijk. Inwoners moeten in een zich ontwikkelende, plattelandsgemeente kunnen werken, wonen en zorg kunnen ontvangen. Essentiële vitale voorzieningen moeten behouden blijven voor alle dorpskernen en gefaciliteerd worden in de buitengebieden. Dit helpt zowel in het kader van het aantrekkelijk houden van de gemeente voor onze jeugd, het bedrijfsleven en voorkomen van vereenzaming alsmede ondersteuning bij zorg van de ouderen. Het CDA Buren kiest daarom ook voor aanleg van glasvezel in de buitengebieden en alle dorpskernen.

Sociale structuur

Een sociale structuur is van groot belang voor burgers. Binnen een sociale structuur kan inhoud gegeven worden aan: respectvol met elkaar omgaan, het bestrijden van eenzaamheid en het (leren) samenwerken in een team. Ook mentale weerbaarheid voor zowel jong als oud wordt vergroot als er sprake is van een sociale structuur waarop teruggevallen kan worden.

Onderdelen van een sociale structuur zijn scholen, (sport)verenigingen, dorpshuizen en bedrijven. Het CDA Buren is van mening dat deze sociale structuren waar mogelijk aanwezig moeten zijn in elke kern van de gemeente Buren.

Scholen

Opgroeïende kinderen in de gemeente Buren moeten de kans krijgen hun talenten te ontwikkelen en benutten. Scholen moeten voldoen aan kwaliteitseisen om dit te waarborgen. Onderwijs moet gericht zijn op gelijke kansen. Elk kind moet de gelegenheid hebben een (basis)opleiding te volgen die deuren opent voor zijn of haar toekomst. Als daar extra begeleiding voor nodig is, dan moet die geboden worden. CDA Buren is van mening dat elk kind naar een school moet kunnen gaan die in de buurt ligt en is daarom voor een evenwichtige spreiding van basisscholen over de kernen.

Verenigingen en sportclubs

Het verenigingsleven zorgt voor structuur, leert jong en oud samen te werken en verbindt mensen. Sporten is daarnaast goed voor lichaam en geest en zorgt voor sociale contacten. Verenigingen en sportclubs vervullen naast hun primaire taak een belangrijke maatschappelijke rol en zijn van grote waarde om sociale betrokkenheid (integratie, samenspelen, samenleven) te vergroten.

Sporten of deelnemen aan een vereniging moet voor iedereen tot de mogelijkheden behoren, jong en oud, arm en rijk, gezond en kwetsbaar.

Dorpshuizen ofwel dorpsontmoetingsplaatsen

De inwoners en in het bijzonder de vrijwilligers zijn de basis van gespreide verantwoordelijkheid. De dorpshuizen en/of multifunctionele centra spelen hierin een belangrijke rol. Ze vervullen een essentiële functie voor de onderlinge ontmoetingen en functioneren van de plaatselijke samenleving. Zij spelen een rol in de strijd tegen vereenzaming, in educatie van bijvoorbeeld ouderen op het gebied van zelfredzaamheid en veiligheid en bieden een ontmoetingsplaats voor de jeugd. Zij kunnen een plek zijn waar informatieverstrekking vanuit de gemeente aan haar burgers plaatsvindt. Zij zijn het hart van de kernen en moeten dat ook blijven. Het CDA Buren pleit ervoor dat de vitale voorzieningen verbonden worden met de dorpshuizen.

CDA Buren staat voor het behoud van dorpshuizen in de kernen van onze gemeente, zoals bijvoorbeeld 't Klokhuis in Maurik en de Hoekenburg in Rijswijk.

Solidariteit

De verdergaande digitalisering van onze samenleving en ons leven, alsmede het verdwijnen van vertrouwde faciliteiten (postkantoor, bank, bemande benzinepomp, lokale winkels) levert met name voor de ouderen onder ons problemen op. Vereenzaming en vervreemding liggen daarbij op de loer. Ook tegen deze achtergrond wil het CDA Buren de betrokkenheid van haar inwoners bij de gemeente, familie, de kerk, de school, het dorp of de buurt, het bedrijf, de instelling en de vereniging zo veel mogelijk stimuleren.

De toenemende vraag naar mantelzorg, behoud en versterking van de kwaliteit daarvan, vraagt extra inzet van de gemeente. De gemeente moet zich inzetten om met name hulpverleningsorganisaties, die met vrijwilligers werken, meer te gaan samenwerken en ondersteunen. De gemeente moet zorgen, dat gezinleden als mantelzorger minder worden belast, door meer ondersteuning te bieden bij het voldoen aan de zorgbehoefte van burgers.

Bestuur

De marges voor het bestuur van de gemeente zijn smal. Veel beleid en wetgeving wordt gemaakt op Europees, landelijke en provinciaal niveau. Daar is de gemeente dan vaak het uitvoerende orgaan van. Maar de gemeente kan het verschil maken door accenten te leggen op die zaken die de burgers en bedrijven aangaan. Keuzes waardoor de burgers van Buren en de bedrijven zich op een betere manier kunnen ontplooiën. Veel van het beleid is reeds besloten wanneer het uiteindelijk bij ons in de gemeente Buren landt. Wij kunnen zelf wél de nuances aanbrengen. Dus kiezen voor gezin in de breedste zin van het woord, voor samenleving en voor lokale economie.

Het gemeentebestuur en de ambtenaren hebben geen eenvoudige taak in deze snel veranderende wereld. Beschermen wie beschermd moet worden en reguleren en corrigeren waar het nodig is. De marges om te sturen zijn smal. CDA Buren vindt het de taak van de gemeente om de kleine vrije ruimte passend in te vullen voor de gemeente Buren.

Solide economische begroting en financieel beleid

Het CDA Buren werkt altijd vanuit een solide begroting. Op basis van gezonde financiën kan geïnvesteerd worden in de sociale voorzieningen, onderwijs, zorg, gezondheid, sport, cultuur en werkgelegenheid van de gemeente.

Het CDA Buren zet zich in voor een gezond financieel beleid van de gemeente, voor de korte en de langere termijn. Het CDA Buren is dan ook van mening dat gemeentelijke diensten kostendekkend dienen te zijn, tenzij er goede gronden zijn om hiervan af te wijken.

Het CDA Buren pleit ervoor om het OZB-beleid te koppelen aan een solide financieel begrotingsbeleid.

Aanbestedingen

Het CDA Buren vindt dat de gemeentelijke aanbestedingen zodanig moeten worden opgezet dat de lokale ondernemers een reële kans hebben om mee te doen. Dit stimuleert de lokale economie en vergroot de gezamenlijkheid om te bouwen aan de toekomst. De gemeente moet zorgen voor de juiste voorwaarden bij aanbestedingen.

De burger als klant

De inwoners van de gemeente Buren vormen de klantenkring waarvoor de gemeente een dienstverlening uitoefent. Het CDA Buren vindt dat de gemeente dan ook goed bereikbaar en benaderbaar moet zijn, de burger betrokken moet zijn en de wederzijdse communicatie goed moet zijn. Dit uit zich ook in oplossingsgericht meedenken met de burger en denken in mogelijkheden in plaats van onmogelijkheden.

Samenwerking met andere gemeenten

Samenwerking met andere gemeente moet leiden tot kwaliteitsverbetering, doelmatigheid en kostenbesparing voor de inwoners van de gemeente en leiden tot een versterking van het unieke karakter van onze plattelandsgemeente. Het CDA Buren vindt dat de samenwerkingsverbanden tussentijds op doelmatigheid geëvalueerd moeten worden en kunnen worden stopgezet als ze in de praktijk niet naar verwachting functioneren.

Zelfstandig

CDA Buren vindt dat de gemeente Buren een zelfstandige gemeente moet blijven, en moet samenwerken waar het kan. Het CDA Buren zal zich hiervoor inzetten.

Nieuwsgierig geworden en benieuwd naar onze campagne? Kijk voor meer informatie op onze website (<http://www.cdaburen.nl>) en like ons op Facebook (<https://www.facebook.com/cdaburen>)

Het verkiezingsprogramma van CDA Buren in speerpunten

- Bouwen naar behoefte van de burger in alle kernen.
- Dorpsontmoetingsplaatsen zijn het hart van de kernen en moeten dat blijven, gemeente en burgers zijn hiervoor samen verantwoordelijk.
- Een bloeiend verenigingsleven.
- Digitale ontsluiting door onder andere glasvezel.
- Zorg, hulp en aandacht op maat.
- Betere ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers.
- Onderwijs moet toegankelijk zijn voor iedereen en aanwezig blijven in de kernen.
- Veilige fietsroutes.
- Versterking van MKB en de agrarische, logistieke en toeristische sectoren.
- Reële kansen voor lokale ondernemers bij gemeentelijke aanbestedingen.
- Hergebruik van bestaande gebouwen en stimuleren van energiebesparende maatregelen.
- Een solide meerjarenbegroting die niet afhankelijk is van incidentele mee- en tegenvallers.
- Een zelfstandige gemeente Buren; samenwerking waar het kan.

